

СТАНОВИЩЕ

от д.с.н. Светла Йовчева Колева,
професор в Институт по философия и социология, БАН

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност ‘доцент’
на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по област на висше образование **3. Социални, стопански и правни науки**
професионално направление **3.1. Социология, антропология и науки за културата,**
научна специалност **Социология (Социология на тялото)**

В конкурса за ‘доцент’, обявен в Държавен вестник, бр. 57 от 26.06.2020 г. и в интернет-страница на ПУ „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „Социология и науки за човека“ към Философско-исторически факултет, участва само един кандидат – гл. ас. д-р Нина Василева Николова от катедра „Социология и науки за човека“ на Философско-историческия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“. Документите и материалите, представени от кандидата, **отговарят на всички** изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитието на академичния състав на ПУ „Паисий Хилендарски“.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата/-ите

Гл. ас. д-р Нина Николова участва в конкурса със 17 публикации, от които 2 самостоятелни монографии и 15 статии (10 – самостоятелни, 5 в съавторство, 3 под печат, за които са представени удостоверения от редколегиите). Монографиите са публикувани в престижното българско издателство ИК КХ – Критика и Хуманизъм, а по-голямата част от статиите в утвърдените научни списания *Социологически проблеми*, *Критика и хуманизъм* и *Хетеродоксия*. Представените за конкурса трудове са публикувани след защитата на докторската дисертация на кандидата (2000 г.), монографията *Политанатомия на модерния човек. Живото тяло като предизвикателство пред социологията* (2001 г.) е въз основа на защитения дисертационен труд.

Документите, с които кандидатът участва в конкурса, са прецизно, коректно и точно представени в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ. *Справката за спазване на минималните национални изисквания* (документ 7) ясно показва, че

преподавателската, научно-изследователската, публикационната дейност на д-р Николова надвишава количествените стойности на утвърдените показатели за заемане на академичната длъжност 'доцент'. За открояване на собствените постижения на кандидата би било добре, ако бяха представени разделителни протоколи за публикациите в съавторство.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата/-ите

Социология на тялото е изследователското поле, което обединява цялата научна, публикационна и преподавателска дейност на д-р Нина Николова. От дипломната ѝ работа до последната ѝ монография, представена като хабилитационен труд (*Excrementum, Сетива на близостта*, 2020) през водените лекционни курсове и участията в научни проекти и конференции, д-р Николова разработва полето така, че разширява тематиката (от телесност до сетивност), задълбочава проблематизацията („тялото като живо тяло“ и претопените в „телесното тесто“ индивиди, „ръката като средоточие на тактилното сетиво“ и „ръката като заплаха“, „докосването като скъсване“, „homo hapticus vs. homo hygienicus“, опозицията „хабитус–хабитат“), уплътнява методологията (чрез търсене на сечението между социологически парадигми, психоаналитични методи и феноменологични визии).

Цялостната научно-изследователска работа на д-р Николова може да бъде определена като предизвикателство не само към социологията, но и към социалнонаучното и хуманитарното знание. Предизвикателство с избрания и систематично разработван изследователски предмет – модерната телесност, с „неконвенционалното разбиране“ на социологията като отваряне към човешката сетивност, с непрекъснато обогатявания с ресурси от историята, философията, социалните науки, литературата изследователски подход. Ако предизвикателството е само по себе си потенция за постижение, неговият потенциал напълно се реализира в изследователската стратегия на авторката и предлаганите от нея социологически решения. Именно тях бих открила като най-важни научни приноси на кандидата. Всяка публикация на д-р Николова представлява процес на филигранно конструиране и аналитично преобръщане на изследователския предмет. Благодарение на финото познаване на идейното наследство на Зимел, Елиас, Бахтин, Бурдийо, Фройд, Фуко, Мерло-Понти, Хайдегер и на съвременните социологически, културологични, психоаналитични изследвания на сетивността и телесните практики Нина Николова изтегля нишките на мисълта на отделните автори, преплита ги и в сечението на различните тези и идеи открива както дефицитите в съществуващите социологически подходи към предмета, така и неизявени досега негови проявления. Именно това прави аргументираните от нея тези

оригинални и приносни, сред които идеята за необходимостта от психоаналитична и феноменологична перспектива към тялото при социологическия анализ на сетивността, тезите за олфакторния опит като изследователски подход, за афективната структура на индивидуалния опит, за страданието като условие за състраждането и т.н. (*Excrementum, Сетива на близостта*, публикации 3, 5, 10 от *Анотация и самооценка на приносите*).

3. Критични забележки и препоръки

С рядка релевантност към настоящата пандемична криза, дългогодишната изследователска работа на Нина Николова стимулира рефлексията в няколко посоки.

Първо, ако културата на дистанцирането е отличителна черта на съвременните общества, защо въведените мерки за дистанция като защита от Ковид-19 предизвикват противопоставяне и болезнени преживявания?

Второ, ако Ковид кризата усилва дисбаланса между конституиращата функция на осезанието за индивидуалното развитие и табуирането на докосванията в междуличностните отношения, възможно ли е раждането на други 'човешки модуси' (напр. на агресивния човек, на апатичния човек) освен този на homo empathicus? Кои са условията за възможност шансовете на homo empathicus да бъдат по-големи?

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Като имам предвид посочените значими постижения в научно-изследователската и публикационната дейност на кандидата и качествата ѝ на отговорен преподавател и изграден учен, давам **положителна оценка** и убедено и категорично препоръчвам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Философско-историческия факултет на Пловдивския университет за избор на д-р Нина Николова на академичната длъжност „доцент“ в ПУ „П. Хилендарски“ по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата, научна специалност Социология (Социология на тялото).

София, 18 ноември 2020 г.

Изготвил становището:

Светла Колева, проф. д.с.н.